

Hiiliviisaat tapahtumat

Turun Kupittaalla

Viisaiden valintojen opas

Sisällysluettelo

Hiiliviisas tapahtuma, taustaa	3
Vinkit hiiliviisaan tapahtuman järjestäjälle	
Suunnittele	6
Valitse: kokouspaikat, hotellit, kulkeminen	7
Valitse: ruokailu	8
Valitse: materiaalit	9
Toteuta	10
Tapahtuma- ja matkailualan sertifikaatteja ja standardeja	11
Hiiliviisas tapahtuma Kupittaaan alueella	
Kokoustiloja	13
Kasvisravintoloita	14
Kasvisruokaa tarjoavia ravintoloita	15
Majoitus	16
Saapuminen	17

Ilmastomuutoksen aiheuttamat vaikutukset ympäristölle vaikuttavat elämäämme monin tavoin kiihtyvällä vauhdilla. Etenkin suurissa tapahtumissa matkustaminen, tilojen lämmittäminen, ruoka ja materiaalit aiheuttavat merkittävät määrät kasvihuonepäästöjä. Ympäristöystävälliset valinnat tulisi ottaa kaiken kokoisissa tapahtumissa huomioon.

Tapahtumat voivat toimia hiiliviisaasti ja pienentää hiilijalanjälkeään merkittävästi erilaisin toimenpitein. Hiiliviisas tapahtuma on järjestetty energiatehokkaasti ja elinkaari huomioon ottaen ja sillä on mahdollisimman pienet ympäristövaikutukset.

Hiiliviisaan tapahtuman päämääränä on vähentää ja välttää kaikkia mahdollisia kasvihuonepäästöjä ja kompensoida ne, joita ei voida välttää.

Hiiliviisaan tapahtuman suunnitteluvaiheessa tehdään päätökset tapahtuman muodosta, tapahtumapaikoista, tapahtuman ruokatarjoiluista ja materiaaleista.

Tapahtumaa järjestävän suunnitteluryhmän on alusta asti sitouduttava tekemään hiiliviisaita päätöksiä valinnoissaan. Päätöksien toteutumista on seurattava koko prosessin ajan ja niistä on tiedotettava avoimesti.

Mikäli tapahtumaa ei voida järjestää pelkällä **etäyhteydellä**, aiheutuu kokouspaikalle matkustamisesta kasvihuonepäästöjä, joita ei voida välttää.

Osallistujille tulisi kertoa **ekologisemmista matkustusvaihtoehdoista**, jos junan tai laivan käyttö on mahdollista.

Tapahtumapaikkakunnalla **liikkuminen** saadaan niin vähäiseksi kuin mahdollista, kun valitaan toisiaan lähellä olevat tapahtumapaikat ja hotellit.

Osallistujille on hyvä antaa vinkkejä, kuinka tapahtumapaikalle tullaan hotellista kävellen tai kaupunkipyörillä. Jos on tarpeen järjestää yhteiskuljetuksia, on hyvä selvittää sähköbussien saatavuus.

Matkuksesta aiheutuneet päästöt on hyvä **kompensoida** tapahtuman jälkeen.

Osallistujille voi antaa mahdollisuuden kompensoida omista matkoistaan aiheutuneet päästöt ilmoittautumismaksun yhteydessä tai antaa vinkkejä **kompensaatiokohteista**.

Tapahtumapaikkojen ja hotellien valinnassa kiinnitetään huomiota sijainnin lisäksi mahdolliseen ympäristösertifikaattiin ja sen sisältämiin toimenpiteisiin.

Ruokailussa tärkeätä on tarjottavien ruoka-aineiden kestävä valinnat sekä ruokahävikin minimointi.

Tapahtumasta on mahdollista tehdä lähes täysin paperiton erilaisten sähköisten applikaatioiden ja muiden alustojen avulla.

Mikäli materiaalia hankitaan, tulee suunnitella sen kierrätys tai jatkokäyttö tilaisuuden jälkeen.

Esimerkiksi osallistujien nimilappujen ja nauhojen kerääminen tapahtuman jälkeen sekä niiden jatkokäyttö ja kierrätys on hyvä suunnitella etukäteen, kun mietitään niiden materiaalivalintoja.

Tästä oppaasta saat vinkkejä hiiliviisaisiin tapahtumajärjestelyihin sekä tietoa erilaisista standardeista ja sertifikaateista. Lisäksi olemme listanneet Kupittaa hiiliviisaat toimijat oppaan loppuun.

Opas on tuotettu 6Aika: Carbonwise -hankkeessa 04/2021.

1

Suunnittele

Suunnittele tapahtumasta hybridi, anna mahdollisuus osallistua myös etäyhteydellä.

Kokoa järjestelytoimikunta, joka sitoutuu keskittymään kestäviin valintoihin järjestelyissä.

Määrittele tapahtumalle kunnianhimoiset ympäristötavoitteet, huomioi oman organisaation kestävyysstrategiat ja -sertifikaatit.

Nimeä kestäville tavoitteille ja valinnoille vastuuhenkilö valvomaan niiden toteutumista.

Muista viestintä. Tiedota avoimesti ja säännöllisesti suunnitelmista, valinnoista ja toteutumista sekä osallistujille että paikallisesti

- organisaatiosi ja/tai tapahtuman www-sivulla.
- organisaatiosi ja/tai tapahtuman sosiaalisen median kanavissa.
- kokouspaikalla ja kokousmateriaalissa.

Anna osallistujille mahdollisuus kompensoida aiheuttamansa hiilijalanjälki jo osallistumismaksun yhteydessä.

Suunnittele, miten tapahtuman hiilijalanjälki lasketaan, vinkkejä: CarbonWise-hankkeen hiilijalanjälkilaskuriopas

Suunnittele, miten aiheutetut päästöt kompensoidaan tapahtuman jälkeen.

Edellytä valitsemiltasi yhteistyökumppaneilta sitoutumista tapahtuman ympäristötavoitteisiin ja kestävyteen yleensä.

2a Valitse

Kokouspaikat Hotellit Kulkeminen

Tiedota ekologisista matkustusmahdollisuuksista (juna, laiva).

Valitse toisiaan lähellä sijaitsevat tapahtumapaikat (hotelli, iltaohjelmat), jotka ovat helposti saavutettavissa julkisilla kulkuvälineillä.

Kannusta kävelemään, laadi kävelykartat hotellien ja tapahtumapaikan välisille reiteille.

Mahdollista osallistujille kaupunkipyörien käyttö.

Suosi sähköbussseja, mikäli tarvitaan kuljetusta.

Selvitä, onko tapahtumapaikoilla ja hotellilla käytössä jokin ympäristösertifikaatti tai standardi.

- Tutustu lähemmin yleisimpiin sertifikaatteihin ja standardeihin sivuilla 11 ja 12.

Energiankäyttö: Tarkista, että

- Käytetään vihreää sähköä
- Energiankäyttö on optimoitu lämpötilan säätämisessä, vedenkäytössä ja valaistuksessa

Kierrätysjärjestelmä:

- Tarkista, että tiloissa on kierrätysroskikset myös asiakkaiden käyttöön.

2b Valitse

Ruokailu

Tarjoa

Monipuolisia kasvis- ja vegaaniruokavaihtoehtoja, vältä hiili-intensiivisten ruokien, kuten juuston ja lihan tarjoamista.

Tuoreita, paikallisia vuodenajan mukaisia luomutuotteita.

Kestävästi pyydettyä kotimaista kalaa.

Reilun kaupan tuotteita (mm. kahvi, tee).

Hanavettä pulloveden sijaan.

Ruuanjätteen minimointi ja kierrätys

Pyri arvioimaan osallistujamäärä mahdollisimman tarkasti ja ilmoittamaan se ruokailujen (lounaat, kahvitukset, iltatilaisuudet) järjestäjälle.

Pyydä ravintolalta tieto hävikkiruuan määrästä sekä sen käsittelytavoista.

Selvitä, voidaanko hävikkiruoka tarjota jonkin organisaation kautta eteenpäin jollekin hyväntekeväisyyskohteelle.

2c Valitse

Materiaalit

Järjestä tapahtuma **paperittomasti**, suosi sähköisiä järjestelmiä ennen tapahtumaa ja sen aikana.

Ilmoittautuminen, abstraktinhallinta, omat järjestelmät **www-sivujen kautta**.

Markkinointi **www-sivujen, sähköpostin ja sosiaalisen median avulla**.

Tapahtuman aikana ohjelma, kartat ja yleisinfo **kongressiapplikaatioissa**.

Vältä kertakäyttömateriaalia:

- Yksittäispakkaukset
- Muoviset mukit, lautaset, pillit
- Paperiset servietit
- Kertakäyttöiset pöytäliinat
- Alumiiniset ja muoviset kääreet

Anna osallistujille **aineettomia lahjoja**

- Esim. museon sisäänpääsy, julkisen liikenteen lippu tapahtuma-ajalle

Aineellisissa lahjoissa mieti kierrätysmateriaalista paikallisesti valmistettuja tuotteita, joilla on **jatkokäyttö**.

Tee ylijäämämateriaalille **kierrätys suunnitelma**, selvitä voidaanko käyttää uudelleen tai lahjoittaa kierrätysmateriaalia käsittelevälle organisaatiolle, esim. nimilaput ja kaulanauhat.

Ohjeista **näytteilleasettajia** noudattamaan esittelypisteillään samoja periaatteita.

3 Toteuta

Tapahtuman aikana

Valvo suunnitelmien ja valintojen toteutumista.

Tiedota osallistujille valinnoista.

Tiedota myös sosiaalisessa mediassa.

Vältä viherpesua: Ole avoin ja rehellinen viestinnässäsi, älä käytä liian ympäröiväisiä ja yleistäviä väittämiä.

Tapahtuman jälkeen

Selvitä jätteen ja ruokahävikin määrä yhteistyössä kokouspaikan, hotellin, tarjoilujen järjestäjän ja muiden palveluntarjoajien kanssa.

Laske hiilijalanjälki:

CarbonWise-hankkeen hiilijalanjälkilaskuriopas

Kompensoi vähintään laskelmien mukaiset aiheutuneet päästöt, joita ei voida välttää.

Valonian lista päästökompensaatiopalveluista:

<https://www.valonia.fi/materiaali/katsaus-paastokompensaatiopalveluihin/>

Tiedota hiilijalanjäljen kompensoimisesta.

Sertifikaatteja ja standardeja I

Biosphere

<https://www.biospheresustainable.com/en/6/biosphere-sustainable>

Hallintajärjestelmä matkakohteille, yrityksille ja matkailutuotteille, jossa ohjataan ja neuvotaan kohti jatkuvaa kehitystä ja Agenda 2030:n kestävyystavoitteita.

Ekokompassi

<https://ekokompassi.fi/>

Kaikille toimialoille, tapahtumille ja julkiselle sektorille soveltuva ympäristöjärjestelmä, jonka avulla organisaatiot minimoivat omat ympäristövaikutuksensa.

EMAS (Eco-Management and Audit Scheme)

<https://www.ymparisto.fi/emas>

Kaikille yrityksille ja organisaatioille tarkoitettu vapaaehtoinen ympäristöasioiden hallintajärjestelmä, joka perustuu EU:n asetukseen (EY) N:o 1221/2009.

EU ECOLABEL / EU-YMPÄRISTÖMERKKI

<http://eu-ymparistomerkki.fi/yrityksille/>

EU-ympäristömerkkijärjestelmän tarkoituksena on edistää sellaisten tuotteiden myyntiä, joiden ympäristönsuojelullinen taso on korkea. Merkin voivat saada majoitusliikkeet, jotka täyttävät asetut korkeat ympäristökriteerit.

Fairtrade

<https://reilukauppa.fi/>

Reilun kaupan sertifiointimerkki tarkoittaa, että tuote on joko täysin Reilun kaupan tuottajilta ostetuista raaka-aineista valmistettu tai kaikki ne tuotteessa olevat raaka-aineet, joita on saatavilla Reilun kaupan raaka-aineina, ovat Reilun kaupan raaka-aineita.

GREEN GLOBE

<https://greenglobe.com/>

Kansainvälinen matkailualalle kehitetty korkea kestävän matkailun standardi. Kohderyhmänä matkailutoimialojen yritykset kuten majoitus, liikenne, matkanjärjestäjät, kongressikeskukset ja matkailualan organisaatiot, jotka ovat kansainvälisillä markkinoilla.

GREEN KEY

<http://greenkey.fi/>

Maailmanlaajuinen majoitusalan ympäristöohjelma. Kriteeristöön on sisällytetty ympäristöasioiden lisäksi myös joitain sosiokulttuurisen ja taloudellisen vastuullisuuden kriteereitä.

6Aika

CarbonWise
TURKU

Sertifikaatteja ja standardeja II

ISO standardit

<https://www.iso.org/home.html>

ISO, kansainvälinen standardoimisjärjestö, on julkaissut standardeja myös tapahtumahallintaan ja kestävään kehitykseen liittyen. Suomessa järjestöä edustaa Suomen Standardoimisliitto SFS ry.

Tapahtuma-alaan liittyviä standardeja ovat mm. seuraavat:

ISO 14000	Ympäristöjohtaminen
ISO 20121	Kestävien tapahtumien järjestäminen
ISO 20400	Kestävät hankinnat
ISO 26000	Yhteiskuntavastuuopas

Joutsenmerkki

<https://joutsenmerkki.fi/>

Pohjoismainen ympäristömerkki, jolla merkityt tuotteen täyttävät tiukat, koko elinkaaren huomioonottavat kriteerit.

WWF Green Office

<https://wwf.fi/greenoffice/>

Yrityksille, julkishallinnolle ja järjestöille suunnattu työkalu systemaattiseen ja tuloksekkaaseen ympäristöjohtamiseen.

Sustainable Travel Finland

<https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/matkailun-edistaminen/vastuullisuus/sustainable-travel-finland>

Visit Finlandin kehittämä matkailuyrityksille ja -alueille tarkoitettuna Sustainable Travel Finland -ohjelma ja sillä saavutettava Sustainable Travel Finland -merkki. Merkin saaminen edellyttää, että yrityksellä on kestävä matkailua tukeva sertifikaatti tai sertifikaattia vastaava ohjelma.

Vihreä Ekosydän

<https://www.visitturku.fi/visit-turku/tietoa-visit-turusta/vastuullisuus>

Visit Turun omistama vastuullisuusmerkki. Merkin saaminen edellyttää, että yrityksellä on vastuullisen matkailun sertifikaatti tai se on hakemassa sellaista.

Kokoustiloja

Vierailukeskus Joki

<https://www.vierailukeskusjoki.fi/fi>

Lemminkäisenkatu 12b

- 4 auditoriota ja salia 85–258 hengelle
- 20 kokoustilaa 4–60 hengelle

Mauno

<https://www.mauno.fi/fi/kokoukset>

Tykistökatu 6

- Puro-kabinetti 10 hengelle

Educity

<https://www.turkuamk.fi/fi/tyoelamapalvelut/>

palvelut/educityn-vuokrattavat-tilat/

Joukahaisenkatu 7

- 7 kokoustilaa 30–140 hengelle

ICT-City

<https://www.turkuamk.fi/fi/tyoelamapalvelut/>

palvelut/ict-cityn-vuokrattavat-tilat/

Joukahaisenkatu 3

- 8 kokoustilaa 78–280 hengelle

Lemppari

<https://www.turkuamk.fi/fi/tyoelamapalvelut/>

palvelut/lempparin-vuokrattavat-tilat/

Lemminkäisenkatu 30

- 4 kokoustilaa 50–254 hengelle

Original Sokos Hotel Kupittaa

<https://www.sokoshotels.fi/fi/turku/original-sokos-hotel-kupittaa>

Joukahaisenkatu 6

- korttelibistro Elli ja sen kabinetti ja parvi

Opetusravintola Taito Datacity

<https://www.turkuai.fi/turun-ammatti-instituutti/>

asiakastyot-ja-palvelut/ravintola-ja-kokouspalvelut/

kokouspalvelut

Lemminkäisenkatu 14–18

- 4 kokoustilaa 20–180 hengelle

Turun yliopiston tilat Kupittaaan alueella

Lisätiedot ja varaukset: varaukset@utu.fi

Dentalia

Lemminkäisenkatu 2

- Arje Scheinin -Sali 183 hengelle

Medisiina

Kiinamylynkatu 10

- 3 salia 170–240 hengelle

Minerva

Kaivokatu 12

- 6 kokoustilaa 16–32 hengelle

Pharmacy

Itäinen Pitkätatu 4

- 4 kokoustilaa 20–210 hengelle

Kasvisravintoloita

VG Wok

<https://www.vgwok.fi>

Tykistökatu 6

Hämeenkatu VG Wok

Hämeenkatu 1

VG-Wokin ruoissa periaatteina ovat ekologisuus ja terveellisyys. Tavoitteenamme on luoda Suomeen eettisempää ravintolakulttuuria. VG-wokin tofu- ja soijatuotteet vastaavat ravintoarvoiltaan lihaa, mutta kasvisperäisyytensä ansiosta ovat ekologisempi ja kestävämpi vaihtoehto ympäristöllemme.

Kuori

<http://www.ravintolakuori.fi/>

Hämeenkatu 8

Teemme ruokaa intohimolla ja luovalla otteella raaka-ainetta kunnioittaen. Pyrimme toiminnallamme kuormittamaan maapallon kantokykyä mahdollisimman vähän, joten raaka-aineet Kuoreen tulevat lähituottajilta mahdollisuuksien mukaan. Menua vaihdetaan usein kasvisten sesongin mukaan ja käytämme luomua aina kun mahdollista.

Kembuz Café

Hämeenkatu 3 B

Kahvila on täysin gluteeniton, suuri osa tuotteista on maidottomia, eikä sokeria käytetä ollenkaan. Meille tärkeitä asioita ovat puhtaat raaka-aineet, luomu, ja pienyrittäjien tuotteet.

Kasvisruokaa tarjoavia ravintoloita

Flavoria Medisiina

<https://www.sodexo.fi/ravintolat/flavoria-mediina-d>

Kiinamylynkatu 10

Flavoria® on tutkimusalusta, joka tuottaa monitieteistä tietoa ja kuluttajaymmärrystä yhteiskunnan ja liiketoiminnan kestävään kehittämiseen. Lounasravintolassa ja kahvilassa voi tutkimus- ja kehitystoiminnan ansiosta kokea tavallisesta poikkeavia elämyksiä, saada tietoa omista lounasvalinnoista ja tienata etuja sekä kokea Aistikattilassa inspiroivan ja moniaistisen ympäristön.

Unican ravintolat

<https://www.unica.fi/ravintolat/>

Dental

Lemminkäisenkatu 2

Deli Pharma

Itäinen pitkäkatu 4

Delica

Itäinen pitkäkatu 4

Linus

Joukahaisenkatu 3

Kisälli

Joukahaisenkatu 7

Mauno-ravintolat

<https://www.mauno.fi/fi/lounaslistat>

Biocity

Tykistökatu 6

Electrocity

Tykistökatu 4

Bistro Elli

<https://www.raflaamo.fi/fi/turku/bistro-elli>
Joukahaisenkatu 6

Sodexo Turun AMK

<https://www.sodexo.fi/ravintolat/turku/turun-amk-lemminkaisenkatu>
Lemminkäisenkatu 30

Kupittaaan Paviljonki

<https://kupittaaanpaviljonki.fi/>
Kupittaaankatu 8

China Jade

<http://www.ravintolachinajade.com/>
Lemminkäisenkatu 14-18 C

Chinese Restaurant Yangtze

<https://yangtze.fi/>
Hämeenkatu 9

Delhi Darbar

<https://www.delhidarbar.fi/fi/>
Hämeenkatu 8

Trattoria Romana

Hämeenkatu 9

Majoitus

Original Sokos Hotel Kupittaa

<https://www.sokoshotels.fi/turku/original-sokos-hotel-kupittaa>

Joukahaisenkatu 6

Vastuullisuusohjelma:

<https://s-ryhma.fi/vastuullisuus/vastuullisuusohjelma>

Green key -ympäristöohjelma:

<https://www.sokoshotels.fi/tietoa-meista/vastuullisuus-sokos-hotelleissa/green-key>

Original Sokos Hotel Kupittaa on ensimmäinen Sokos Hotelli, jolle on myönnetty Sustainable Travel Finland -merkki koko rannikon ja saariston matkailualueella. Kupittaaalla vastuullisuus on huomioitu jo rakennusvaiheessa materiaaleissa. Esimerkiksi wc-tiloissa on Woodion kestävästä puukomposiitista valmistetut altaat. Hotellihuoneissa pyritään paperittomuuteen ja majoittujilla onkin huoneissa käytössään tabletit, josta tarpeellinen informaatio löytyy helposti.

Tapulitalo (hotelli/hostelli)

<https://www.tapulitalo.fi/>

Kaivokatu 14

Tapulitalo on pieni ja kodikas majatalo. Se sijaitsee keskeisellä paikalla Kupittaaalla yliopiston, TYKS:n ja teknologiakeskuksen läheisyydessä. Kupittaaan asemalle matkaa on 300 m ja Turun kauppatorille 1 kilometri.

Guesthouse Kupittaa

<https://www.majatalo.fi/hotel/majatalo-kupittaa/175>

Lemminkäisenkatu 36

Majatalo Kupittaa on edullinen yöpymispaikka kahden kilometrin päässä Turun keskustasta. Se sijaitsee aivan Kupittaaan urheilupuiston vieressä, puoli kilometriä Kupittaaan rautatieasemalta.

Saapuminen

Junalla

Kupittaaan rautatieasema sijaitsee aivan Sokos Hotel Kupittaaan vieressä. Kupittaaan asemalla pysähtyvät Helsingin ja Turun välillä liikennöivät junat. Aikataulut: <https://www.vr.fi/aikataulut>

Linja-autolla

Alueelle liikennöivät Föli-bussit 32, 32A, 42, 6, 600, 60 ja 221. Tällä hetkellä sähköbussit liikennöivät vain linjalla 1, mutta kesällä 2021 linjoille 32 ja 42 saadaan liikennöimään uudet sähköbussit. Aikataulut sekä lisätietoa pysäkeistä ja reiteistä löytyy Turun seudun joukkoliikenne Fölin kotisivuilta: <https://www.foli.fi/fi/node/1581/>

Taksilla

Turun alueella voit halutessasi tilata myös ympäristöystävällisemmän taksin: hybridi, sähkö, kaasu tai Neste MY uusiutuva diesel. Nämä autot tunnustat katukuvassa Taxidatan Vihreästä X:stä. Tilaukset tehdään Lounais-Suomen taksidatan tilauskeskuksesta, puh. 02 10041.

Föli-fillarilla

Föli-fillarin saa käyttöön joko kuukausimaksulla, kertamaksulla tai Föli-kausikortin kylkiäisenä. Lisätietoja ja kartta pyörien asemapaikoista löytyy osoitteesta <https://www.foli.fi/fi/kaupunkipyorat>.

Onni-sähköpyörällä

Onni-sähköpyörän voi vuokrata muutamaksi tunniksi tai pidemmäksi ajaksi osoitteesta <https://www.onnipyora.fi/palvelut/vuokraus/>

Sähköautolla

Sähköauton lataaminen

Turku Energia:

<https://www.turkuenergia.fi/kotitalouksille/kotitaloudet/sahkoautojen-julkiset-latauspalvelut/>

Eautoilijan vinkit: <https://eautoilija.com/turku/>

Latauspisteiden kartta: <https://latauskartta.fi/>

Pysäköinti

Vieras pysäköintiä varten Turun Tiedepuistossa on noin 200 maksullista autopaikkaa, jotka sijaitsevat BioCityn parkkihallissa, Tahkonaukion parkkialueella sekä TriviumCityn ja Kupittaaan palloiluhallin pihoilla. Näiden lisäksi Turun Tiedepuistossa on pysäköintipaikkoja Sairaala Neon yhteydessä Joukahaisenkadulla.